

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 342/08-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť T., K., zastúpenej advokátom JUDr. M. V., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994 porušené bolo.

2. T. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. T. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 6 732 Sk (slovom šesťtisíc sedemstotridsať dva slovenských korún), ktorú je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. V., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 342/08-11 z 18. septembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť T., K. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15 C 820/1994 sa žalobcovia domáhajú proti sťažovateľke odstránenia neoprávnenej stavby alebo alternatívne zriadenia vecného bremena. Podľa tvrdení sťažovateľky okresný súd koná v predmetnej veci so zbytočnými a neodôvodnenými prietahmi, čím sa predlžuje stav jej právnej neistoty a oddiaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Čo sa týka samotnej podstaty vzniku zbytočných prietáhov v tomto konaní s konečnou platnosťou o nich rozhodne ústavný súd - sťažovateľ sa domnieva, že prietahy vznikli v dôsledku postupu okresného (predtým obvodného) súdu v tejto veci. Okresný súd vo veci v dlhšom časovom úseku, a to od vykonania jednoduché úkonu vo veci dňa 04. 04. 1995 do uskutočnenia prvého pojednávania vo veci dňa 17. 10. 2000 nevyhol sa nečinnostiam a konal neefektívne. Po dvoch jednoduchých úkonoch, a to výzve zo dňa 04. 04. 1995 a výzve zo dňa 20. 02. 1997 uskutočnenej v časovom odstupe takmer dvoch rokov, súd znovu realizoval ďalší úkon až v roku 2000, teda po 2,5 roku nečinnosti, kedy uznesením zo dňa 27. 07. 2000 pripustil, aby do konania pristúpil ďalší účastník. ... Uvedená nečinnosť nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas takmer 6 rokov okresný súd nevykonal taký úkon vo veci, ktorý by viedol k rozhodnutiu vo veci samej a teda postup súdu v tomto období nesmeroval k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v tejto etape súdneho konania nachádzal...

V ďalšom časovom období, t. j. od 17. 10. 2000, kedy sa uskutočnilo prvé pojednávanie vo veci, až do dňa 26. 06. 2003, kedy súd dožiadal Okresný úrad K., bez toho, aby postupu súdu bránila zákonná prekážka, nebol realizovaný žiaden úkon vo veci viac ako 2,5 roka. ...

Sťažovateľ sa domnieva, že konanie vedené pod sp. zn. 15 C 820/1994 na Okresnom súde Košice I prebieha neprimerane dlho, t. j. už viac ako 13 rokov, a to hlavne v dôsledku nečinnosti súdu v dĺžke 6 rokov od podania návrhu v roku 1994 až do nariadenia pojednávania v roku 2000 a v dôsledku ďalšej nečinnosti súdu až do roku 2003, čo možno už len na základe týchto skutočností považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy. Takáto zdlhavosť konania totiž predlžuje stav právnej neistoty u sťažovateľa ako dotknutej osoby do tej miery, že sa právo na súdnu ochranu sťažovateľa v procesnej pozícii žalovaného stáva iluzórnym, a teda ohrozuje ho vo svojej podstate.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Košice I prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994 konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

3. T. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk (slovom: dvestotísíc slovenských korún), ktorú mu je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. T. priznáva úhradu trov právneho zastúpenia v sume 6.732,- Sk (za dva úkony právnej služby á 3.176,- Sk + 190,- Sk paušál), ktoré je Okresný súd Košice I povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. M. V., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 SprV/282/2008 z 24. októbra 2008 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu listom zo 4. novembra 2008.

2.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

„Pri posudzovaní otázky, či v tomto súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom poukazujem na Nálezy Ústavného súdu SR, ktoré už v tejto veci boli vydané (III. ÚS 298/07-38, IV. ÚS 319/07-25, II. ÚS 107/08-11, II. ÚS 222/07-40 a ďalšie) a v ktorých Ústavný súd SR dospel k záveru, že doterajším postupom Okresného súdu Košice I došlo k zbytočným prietahom a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov.

Vec po právnej stránke nie je zložitá. Je však náročná po stránke skutkovej. V konaní vystupuje na strane žalobcu mnoho subjektov, ktorí v priebehu konania zomreli a súd musel zisťovať okruh právnych nástupcov. Na zistenie skutkového stavu bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie. Tieto skutočnosti mali za následok predĺženie konania.

Dňa 11. 8. 2008 súd vo veci meritórne rozhodol. Rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť.

Netrváme na ústnom pojednávaní ohľadom predmetnej sťažnosti.“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„Vo veci ústavnej sťažnosti T... Vám oznamujeme, že sme vzali na vedomie vyjadrenie predsedu Okresného súdu Košice I. Zároveň Vám oznamujeme, že na ústnom prejednaní veci netrváme.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 15 C 820/1994:

- 13. október 1994 – žalobou podanou okresnému súdu sa žalobcovia domáhali, aby sťažovateľka odstránila stavbu (tenisový areál) v jej vlastníctve, ktorú postavila bez súhlasu žalobcov na ich parcele, ktorá síce bola vyvlastnená, avšak podľa žalobcov bolo vyvlastňovacie rozhodnutie „*nulitné*“,
- 4. apríl 1995 – okresný súd vyzval žalobcov, aby zaplatili súdny poplatok za žalobu, a sťažovateľku vyzval, aby sa vyjadrila k žalobe,
- 24. apríl 1995 – žalobcovia žiadali o oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 25. apríl 1995 – sťažovateľka sa vyjadrila k žalobe,
- 12. február 1997 – žalobcovia podaním navrhovali, aby na strane žalovanej sťažovateľky vstúpilo do konania Mesto K. ako ďalší žalovaný, a tiež navrhli alternatívny žalobný petit, t. j. aby v prípade, keď nebude možné odstrániť neoprávnenú stavbu, okresný súd nariadil k stavbe vecné bremeno na parcelu vo vlastníctve žalobcov,
- 27. júl 2000 – okresný súd uznesením pripustil, aby na strane žalovanej sťažovateľky pristúpilo do konania M. ako ďalší žalovaný (ďalej len „žalovaný v 2. rade“), a zároveň nariadil pojednávanie na 8. november 2000,
- 25. september 2000 – žalovaný v 2. rade sa vyjadril k žalobe,
- 17. október 2000 – okresný súd zmenil termín nariadeného pojednávania z 8. novembra 2000 na 17. január 2001,
- 26. október 2000 – žalobcovia predložili vyplnené potvrdenia o svojich osobných, zárobkových a majetkových pomeroch,
- 17. január 2001 – pojednávanie, na ktorom bolo oznámené, že žalobkyňa v 1. rade zomrela 22. februára 1997, bolo po vypočutí prítomných účastníkov odročené na neurčito z dôvodu ďalšieho dokazovania (vyžiadanie dedičským spisov),
- 9. február 2001 – žalobcovia zaslali okresnému súdu kópiu osvedčenia o dedičstve sp. zn. 23 D 188/97, z ktorého vyplýva, že dedičmi žalobkyne v 1. rade sú žalobcovia v 2. a 3. rade,
- 26. jún 2003 – okresný súd vyžiadal od príslušného okresného úradu, katastrálneho odboru (ďalej len „okresný úrad“) zapožičanie vyvlastňovacieho spisu týkajúceho sa vyvlastnenia parcely vo vlastníctve žalobcov,
- 30. jún 2003 – okresný súd uznesením priznal žalobcovi v 3. rade oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 23. júl 2003 – okresný úrad oznámil okresnému súdu, že vyvlastňovací spis sa v jeho archíve nenachádza,
- 7. august 2003 – okresný súd nariadil pojednávanie na 16. október 2003,
- 2. september 2003 – okresný súd uznesením priznal žalobkyňi v 2. rade oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 16. október 2003 – pojednávanie bolo po vypočutí právnych zástupcov účastníkov konania odročené na neurčito z dôvodu opravy žalobného petitu v súlade so závermi, ktoré vyplynuli z pojednávania,

- 26. november 2003 – žalobcovia sa vyjadrili k sporu,
- 6. február 2004 – okresný súd nariadil pojednávanie na 20. apríl 2004,
- 13. apríl 2004 – sťažovateľka predložila listinné dôkazy,
- 20. apríl 2004 – okresný súd po vypočutí právnych zástupcov účastníkov konania (sťažovateľka ani jej právny zástupca neboli prítomní) odročil pojednávanie na neurčito z dôvodu, aby žalobcovia predložili návrh v súvislosti so vstupom nového subjektu do konania namiesto sťažovateľky a tiež otázky pre znalca,
- 27. apríl 2004 – žalobcovia sa vyjadrili k sporu a súčasne predložili návrh „*na pristúpenie ďalšieho účastníka*“ do konania a otázky pre znalca,
- 17. jún 2004 – okresný súd uznesením pripustil do konania T., s. r. o. (ďalej len „žalovaný v 3. rade“),
- 27. september 2004 – okresný súd nariadil pojednávanie na 23. november 2004,
- 22. október 2004 – okresný súd žiadal od Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) informácie o štátnom orgáne, ktorý mal oprávnenie v rozhodnom období rozhodovať o vyvlastnení,
- 8. november 2004 – ministerstvo vnútra odpovedalo na výzvu okresného súdu,
- 23. november 2004 – po vypočutí účastníkov konania bolo pojednávanie z dôvodu ďalšieho dokazovania odročené na neurčito, súčasne okresný súd vyzval príslušný katastrálny úrad, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja (ďalej len „ministerstvo výstavby“) a Štátny archív v K. (ďalej len „archív“) na poskytnutie informácií súvisiacich so sporom,
- 24. november 2004 – ministerstvo výstavby odpovedalo na výzvu okresného súdu,
- 26. november 2004 – archív odpovedal na výzvu okresného súdu,
- 7. december 2004 – katastrálny úrad odpovedal na výzvu okresného súdu,
- 14. december 2004 – žalobcovia sa vyjadrili k sporu,
- 22. júl 2005 – okresný súd uznesením pripojil skúmané konanie (spolu s ďalšími troma) ku konaniu vedenému pod sp. zn. 15 C 289/1994 z dôvodu znaleckého dokazovania znalcom z odboru geodézie a kartografie (Ing. H.) s tým, že počas znaleckého dokazovania budú všetky spojené konania vedené pod spoločnou sp. zn. 15 C 289/1994, a znalcovi určil lehotu na vypracovanie znaleckého posudku do 30. septembra 2005,

- 27. september 2005 – súdny znalec osobne na okresnom súde prevzal spisy na vypracovanie znaleckého posudku,
- 25. október 2005 – okresný súd uznesením predĺžil súdnemu znalcovi lehotu na vypracovanie znaleckého posudku o 60 dní,
- 2. január 2006 – súdny znalec predložil okresnému súdu znalecký posudok,
- 25. máj 2006 – okresný súd uznesením nariadil znalecké dokazovanie súdnou znalkyňou z odboru oceňovania nehnuteľností (Ing. L.), ktorej nariadil, aby do 40 dní vypracovala znalecký posudok ocenenia „*vecného bremena, ktoré v spojenom konaní žalobcovia žiadajú zriadiť k jednotlivým častiam nehnuteľností*“ (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 27. júla 2006),
- 2. august 2006 – žalobcovia predložili znalecký posudok týkajúci sa ocenenia vecného bremena, ktorý bol vypracovaný na účely iného súdneho sporu,
- 18. august 2006 – okresný súd vyzval súdnu znalkyňu, aby sa dostavila na okresný súd prevziať súdne spisy pre potreby spracovania znaleckého posudku,
- 7. september 2006 – súdna znalkyňa si osobne na okresnom súde prevzala spisy,
- 9. október 2006 – súdna znalkyňa predložila okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok,
- 15. november 2006 – sťažovateľka sa negatívne vyjadrila k znaleckému posudku Ing. L.,
- 5. apríl 2007 – okresný súd nariadil pojednávanie pod pôvodnou spisovou značkou na 3. máj 2007,
- 19. apríl 2007 – žalobcovia sa vyjadrili k sporu,
- 30. apríl 2007 – žalovaný v 2. rade sa vyjadril k sporu,
- 3. máj 2007 – pojednávanie bolo po oboznámení sa s obsahom spisu bez uvedenia dôvodu odročené na neurčito,
- 1. február 2008 – žalobcovia sa vyjadrili k sporu, pričom súčasne upravili petit tak, že žiadali iba zriadenie vecného bremena a zaplatenie dlžnej čiastky za jeho zriadenie (od podania žaloby),
- 18. jún 2008 – okresný súd nariadil pojednávanie na 8. júl 2008,
- 4. júl 2008 – právny zástupca žalovaného v 3. rade ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní,

- 8. júl 2008 – z dôvodu neprítomnosti účastníkov konania bolo pojednávanie odročené na 11. august 2008,
- 11. august 2008 – okresný súd na pojednávaní uznesením pripustil zmenu žalobného petitu v zmysle podania žalobcov z 1. februára 2008 a následne vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

(ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04, I. ÚS 182/06).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd sa stotožňuje so stanoviskom okresného súdu, že „*Vec po právnej stránke nie je zložitá*“, avšak pokiaľ ide o otázku skutkovej zložitosti, ústavný súd dospel k záveru, že vzhľadom na nutnosť nariadenia znaleckého dokazovania a na vstupovanie nových účastníkov do konania možno považovať konanie za fakticky zložitejšie. Na faktickú zložitost konania poukázal vo svojom stanovisku aj okresný súd, aj keď nemožno súhlasiť s jeho názorom, že k predĺženiu konania prispelo to, že v priebehu konania došlo k úmrtiu viacerých osôb na strane žalobcov „*a súd musel zisťovať okruh právnych nástupcov*“, pretože podľa zistenia ústavného súdu v skúmanom konaní došlo iba k úmrtiu pôvodnej žalobkyne v 1. rade, o čom okresný súd získal vedomosť (na pojednávaní 17. januára 2001) až po viacročnej (bod 3) nečinnosti. Súčasne ústavný súd dodáva, že samotná skutková zložitost veci nemôže ospravedlniť doterajšiu celkovú dĺžku konania (viac ako 13 rokov a 9 mesiacov) a úplnú nečinnosť okresného súdu v trvaní viac ako 9 rokov a 9 mesiacov.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky konania (v procesnom postavení žalovanej), ústavný súd nezistil takú závažnú skutočnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v skúmanom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti zistil, že postup okresného súdu bol opakovane poznačený dlhodobými a neodôvodnenými priet'ahmi, a to v čase od 25. apríla 1995, keď sa sťažovateľka vyjadrila k žalobe, do 27. júla 2000, keď okresný súd nariadil pojednávanie, t. j. okresný súd bol absolútne nečinný viac ako päť rokov a tri mesiace. Ďalšie obdobie nečinnosti v trvaní viac ako dva roky a štyri mesiace v postupe okresného súdu ústavný súd zistil v čase od 9. februára 2001, keď bola okresnému súdu predložená kópia osvedčenia o dedičstve po zomrelej žalobkyni v 1. rade, do 26. júna 2003, keď si okresný súd vyžiadal vyvlastňovací spis. Okresný súd bol nečinný viac ako sedem mesiacov aj v období od 7. decembra 2004, keď boli okresnému súdu doručené všetky odpovede na jeho výzvy od štátnych orgánov, do 22. júla 2005, keď okresný súd nariadil znalecké dokazovanie. Okresný súd bol nečinný aj v období od 9. októbra 2006, keď bol okresnému súdu predložený znalecký posudok, do 5. apríla 2007,

keď okresný súd nariadil pojednávanie, t. j. takmer šesť mesiacov, a napokon podľa zistenia ústavného súdu bol okresný súd nečinný viac ako jeden rok a jeden mesiac aj v období od 3. mája 2007, keď bez uvedenia dôvodu odročil pojednávanie na neurčito, do 18. júna 2008, keď nariadil pojednávanie.

Nie zanedbateľnou skutočnosťou je aj neefektívna činnosť okresného súdu, keď napr. o žiadosti žalobcov o oslobodenie od súdnych poplatkov z 24. apríla 1995 rozhodol až po viac ako ôsmich rokoch (30. júna 2003 a 2. septembra 2003).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd zistil, že postupom okresného súdu v skúmanom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v trvaní viac ako deväť rokov a deväť mesiacov, čím došlo aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Vzhľadom na to, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 820/1994 už meritórne rozhodol rozsudkom z 11. augusta 2008, ústavný súd dospel k záveru, že právna neistota s'ťažovateľky bola týmto postupom okresného súdu odstránená, a nepovažoval za potrebné prikázať okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov [§ 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

S'ťažovateľka sa domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 200 000 Sk.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre s'ťažovateľku dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať s'ťažovateľke aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré

podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, najmä vzhľadom dlhodobú a neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu, považuje za primerané v sume 80 000 Sk tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich náhradu v sume 6 732 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2008 je 3 176 Sk a hodnota režijného paušálu je 191 Sk.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2008 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnému súde a vyjadrenie) v sume 10 101 Sk vrátane režijného paušálu.

Vzhľadom na to, že právny zástupca si uplatnil úhradu trov len vo výške 6 732 Sk, ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov len vo výške uplatneného nároku tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2008